

LEDŲ GADYNĖ GRĮŽTA

Mokslinė teorija, kurią gali patikrinti kiekvienas

Dešimtys tūkstančių metų cikliai?

Gyvename pereinamąjį amžių, tokį, kad kiekvienas yra pasidarys "sau mokslininkas". Kai žiema ypatingai šilta, prasideda kalbos ir straipsniai, kad "mūsų žemė atšila"; kai tik žiema pasitaiko šaltesnė, nei kitos — vėl atgaiviname "ledų gadygnės grįžimo" teorijas. Ši žiema kaip tik tinka tokioms pesimistiškoms prielaidoms.

Grįžimas į ledų gadygnę prasidėjęs

Norint "atsakyti" į tą klausimą, reikia išspręsti paslaptį, kas buvo ledų gadygnės priežastys senovėje, kaip jos prasidėjo ir kaip baigėsi?

Du Amerikos mokslininkai kaip tik nuo to laiko ir pradėjo, ir jų surastas atsakymas visiškai nėra malonus!

Geologijos mokslo yra nustatyta, kad pastarojo milijono metų bėgyje yra buvę keturios ledų gadygnės, kad paskutinioji gadygnė — matuojant geologinių laikų — baigėsi tik "užvakar", būtent prieš 11,000 metų, ir kad mūsų planeta vėl yra pakeliui į naują ledų gadygnę ir kad bent mūsų šiaurės pusrutulyje tas grįžimo procesas yra prasidėjęs ir gerokai pažengęs.

Ledynai išauga vietoje

Tie ledynai, kurie sustyrę riogso Arktikos srityje ir tebesilaiko įsikibę aukštesniųjų kalnų viršūnių, visai dar neseniai buvo nukloję daugiau kaip pusę šiaurės Amerikos kontinento, siekdami New Yorko, Illinoiso ir Mississipio, o Europoje buvo apdengę Skandinaviją, Angliją, pusę Vokietijos, mūsų Pabaltijį iki ko ne Juodosios jūros, ir kad tas ledo klotas siekė dviejų milijonų storumo! Tų ledynų pėdsakai, ypač kaip jie slinko pirmyn ir traukėsi atgal, šiandien randami apščiui įspaustuose ežeruose, sustumtuose žemės sluoksnuose, su neštose smėlio, žvyro ir akmenų slenksčiuose ir apščiui randamuose jūrų gyvūnijos palaikuose.

Iš kur jie atėjo, tie ledų kalnai, ir kur jie pasitraukė? Visi jų "keliai" rodo, kad jie plito iš šiaurės pietų linkui, ir kai atėjo laikas pasitraukti, vėl traukėsi senaisiais keliais, šiaurėn. Bet gi šiaurėje, Arktikoje, nepaisant, kokie įspūdingi ledų sandėliai tebėra Grenlandijos saloje, Arktikos Archipelage ir šiaurės okeano ledinėje dangoje, visos ledų atsargos toli gražu nepakaktų kad ir iš dalies tuos plotus vėl nukloti. Idomiau sia buvo patirti, kad pačioje šiaurėje jokių ledynų nesudarė ir pačioje Arktikoje labai menkai tesninga.

Atlantas atšilo prieš 11,000 metų

Gilesnio sniego ten niekas nėra užtikęs nuo tų laikų, kai baltodis žmogus pradėjo po Arktiką klaidžioti. Mokslininkai žino faktą, kad Arktikoje yra per daug šalta, kad ledynai galėtų augti. Todėl du mokslininkai, geofizikas Maurice Ewing, Kolumbijos universiteto geologinės observatorijos direktorius, ir geologas - meteorologas William Donne, Brooklyno kolegijos profesorius, pasiryžę surasti priežastį, kodėl mūsų žemė

per paskutinį milijoną metų svyruoja iš ledynų į pakenčiamą klimatą ir vėl į ledynų gadygnę, kuomet visi geologiniai įrodymai rodo, kad anksčiau tokio svyravimo nebūdavo.

Atsakymą į šią paslaptį šiedu mokslininkai rado jūrų dugne. Pradėję Karibų jūroje, Meksikos įlankoje ir Atlanto vandenynė ir išskeldami semtuvėmis nuosėdas prieš tūkstančius metų nusėdusias kelių dešimtų tūkstančių pėdų jūrų gelmėse, jie atrado, kad ko ne visur po pėdos storumo jūrų dugno klotu, to klotu gelsvai rausva spalva staiga pavirsta pilka. Ir laboratorijose nustatyta, kad tam tikrais periodais jūrų vanduo staigo keitėsi iš šalto į šiltą. Rausvosios viršutinio sluoksnio nuosėdos buvo šilto vandens sudarytos iš kaušelių ir mažyčių šilto vandens gyvūnelių, gi pilkosios nuosėdos susidariusios iš šalto vandens gyvūnijos palaikų. Kadangi mokslininkai dabar turi tikslų geologinių amžių matiklį — "radiokarboną", buvo išmatuota, kad paskutinis staigus vandens atšilimas įvyko visame Atlanto vandenynė prieš 11,000 metų.

Kas atsitiko, kad prieš taip neseniai taip staiga okeanai atšilo? Ewingui ir Donnui atėjo mintis: o kaip buvo su Arktikos okeanu? Ar ir jis atšilo? Jei atšilo, tai iš kur gavo šilumos versmę? Ir kas atsitiktų, jei Arktikos vandenynas atšiltų ir jame ledai ištirptų?

Ledų gadygnė prasideda šiaurės atšilus

Atsakymai patys atsirado. 1) Arktikos okeanas, kurs nėra didelis, ir yra apsuptas žemynų, turi atvirą susisiekimą tik su Atlantu tarp Grenlandijos - Islandijos ir britų salų bei Norvegijos. Tad šilumą Arktikos vandenynas gavo iš Atlanto. 2) Šiaurės okeanu pasiliuosavus nuo ledų dangos, atšilęs vanduo pradėjo smarkiai išgaruoti lietaus ir sniego pavalduliu, vis labiau ir tirščiau sniegu nuklodamas aplinkines sausumas. Vis labiau sniego susikaupiant ir nebespėjant tą pačią vasarą nutirpti, kitamet klotas jau storėjo ir kietėjo, virsdamas ledų sluoksniu, pirma Grenlandijoje, Spitzbergene, Kanadoje su Aliaska, ir Skandinavijoje, toliau plačiau... 3) Arktikos okeanas per ledų gadygnę buvo atviras ir užšalo tik prieš 11,000 metų! Arktikos vandenims užšalus, Atlantas staiga vėl atšilo ir ledų gadygnė pasibaigė.

Apsuptas šiaurės Amerikos, Europos ir Azijos žemynų ir tik tarpe Grenlandijos ir Norvegijos susisiekdamas su Atlantu (jei neskaityti Beringo perplaukos tarp rytų Sibiro ir Aliaskos), Arktikos vandenynas laisvai keitėsi su Atlantu vandenimis, atiduodamas šaltą ir gaudamas šiltą, per tai nebeužšaldamas ir pasmarkintai išgaruodamas lietuviams, o daugiausia sniegu.

Tėjams debesis genant tolyn į pietus, sniego kasmet daugiau krįstant, saulė nebeapjėgė jį laiku ištirpyti, ir sniego danga metai po metų pradėjo storėti ir kietėti, laikui bėgant pavidurama ledo sluoksniu, išaugusiu iki dviejų ar daugiau mylių storumo ir nuklojusiu kontinentus per šimtus mylių į pietus.

Didingos ledų gadygnės atsiminimai

Juo platesni ir storesni ledų klotai augo, juo seklesnis darėsi Arktikos vandenynas, nes jo vanduo, išaldytas milžiniškuose ledų kalnuose ir ledynuose, jam nebegrįžo, kaip kad okeanams grįžta lietaus vanduo. Pagaliau Arktikos vandenynas besinudamas tiek išaikuvojo savo vandens atsargas, kad šiaurinių jūrų vandens lygmuo buvo nusėkęs iki 300-400 pėdų. Kadangi tas "spraga" tarp Grenlandijos ir Norvegijos, per kurią Arktikos okeanas iš Atlanto okeano gauna vandens pasipildymą, yra tik apie 300 pėdų gilumo, tai Arktikos okeanas liko visiškai atkirstas nuo šilto Atlanto vandens ir nebe-gaudamas šilumos, pradėjo vėl užšalti.

Arktikai vėl užšalus ir vandeniui nebegalint garuoti, lietuvių snige, taigi visa šiaurė prasiskaidrino. Milžiniškoji ledų danga ir kalnai, nebe-gaudami šviežio sniego papildyti atsargos, giedrėjančių dienų saulės spinduliuose pradėjo tirpti, srovėmis, versmėmis, upėmis ir tvanais grąžindami okeanams savo per amžius sukaustyti laikytus vandenis. Tai tęsėsi ligi mūsų dienų ir tebesitęsia šiandien, kaip matyti iš sparčiai mažėjančių ledynų, tebeprasilekančių aukštesniuose kalnuose. Bet tai yra tik likučiai ir buvusios didingos ledų gadygnės paskutiniai prisiminimai.

Ledams tirpstant ir vandenims kylančiam vėl šilto Atlanto vanduo pradėjo įplaukti į Arktiką, ten vėl pradėjo tirpti ledo danga ir atsivėrė nuogi vandenų plotai vėl pradėjo garuoti, vėl kasmet po daugiau pradėjo snigti ir vėl nežymiai, nepastebimai, lėtai ledų gadygnė pradėjo grįžti... Ewingo ir Donno teorija gausiai paremta poledinės geologijos duomenimis ir žmonių bei gyvulių migravimo pėdsakais, kaip jie su ledynais traukdamiesi ir grįždami paliko savo zoologinius, archeologinius ir antropologinius palaikus ir pėdsakus.

Kai žemės ašigaliai tebebuvo kitur

Visiška paslaptis tebėra: Kokios priežastys išaukė pirmąją ledų gadygnę? Mokslo neabejotinai nustatyta, kad per pastarąjį milijoną metų mūsų planeta svyravo tarp ledų gadygnės ir tokio klimato, koks yra dabar. Prieš tai nerandama jokių pėdsakų, kad žemės klimatas būtų taip

taip svyravęs tarp kraštutinio karščio ir speigo. Palmės ir magnolijos augo Grenlandijoje, koralai "gyveno" aplink Islandiją, tropikiniai (pusiaujo) augalai augo per 11 laipsnių nuo šiaurės Ašigalio, sako Ewing ir Donn. Vienintelis išaiškinimas yra toks, kad šiaurės Ašigalis tuomet nebuvo Arktikos vandenynė, o buvo kur nors Pacifiko vandenyno viduryje, iš kur šalčiai ir sniegai nebuvo arti pasiekiamų sausumų, tad negalėjo susigulėti sniegas ir išaugti ledų kalnai, ir bendrai ašigalio šalčius išblaškėdavo Pacifiko vandenyno šiltos vandens srovės.

Yra teorija, kaip žemės ašigaliai keičia vietas, kuri neįprastai tokias mokslineis sensacijas atrodo stačiai neįtikėtina. Būtent, iš patyrimų su magnetizmu (magnetinių polių sąsąjės) daroma išvada, jog žemės pluta, tai yra kontinentai, gali plaukioti žemės vidurio skystos masės paviršiuje, kaip ledo luitai viršum vandens. Ir nors šiaurės ir pietų ašigaliai amžinai yra savo vietose, tačiau lėtai beplaukiojanti žemės pluta gali kartais atsuktį Ašigalių tų ar kitų planetos paviršiaus dalį... Todėl nuo to laiko, kai žemės ašys atsivėrė dabartinėse vietose, kur dabar yra, tai yra šiaurinis — Arktikos vandenynė, ir pietinis — Antarktikos žemynė — iš kur poliariniai speigai nebegali būti šiltų vandenų išblaškomi, — ledų gadygnės cikliai turi sekti viena po kito, ir tol seks, kol mūsų planetos ašigaliai pasiliks, kur jie dabar yra.

Nebe už ilgo Sachara suklestės

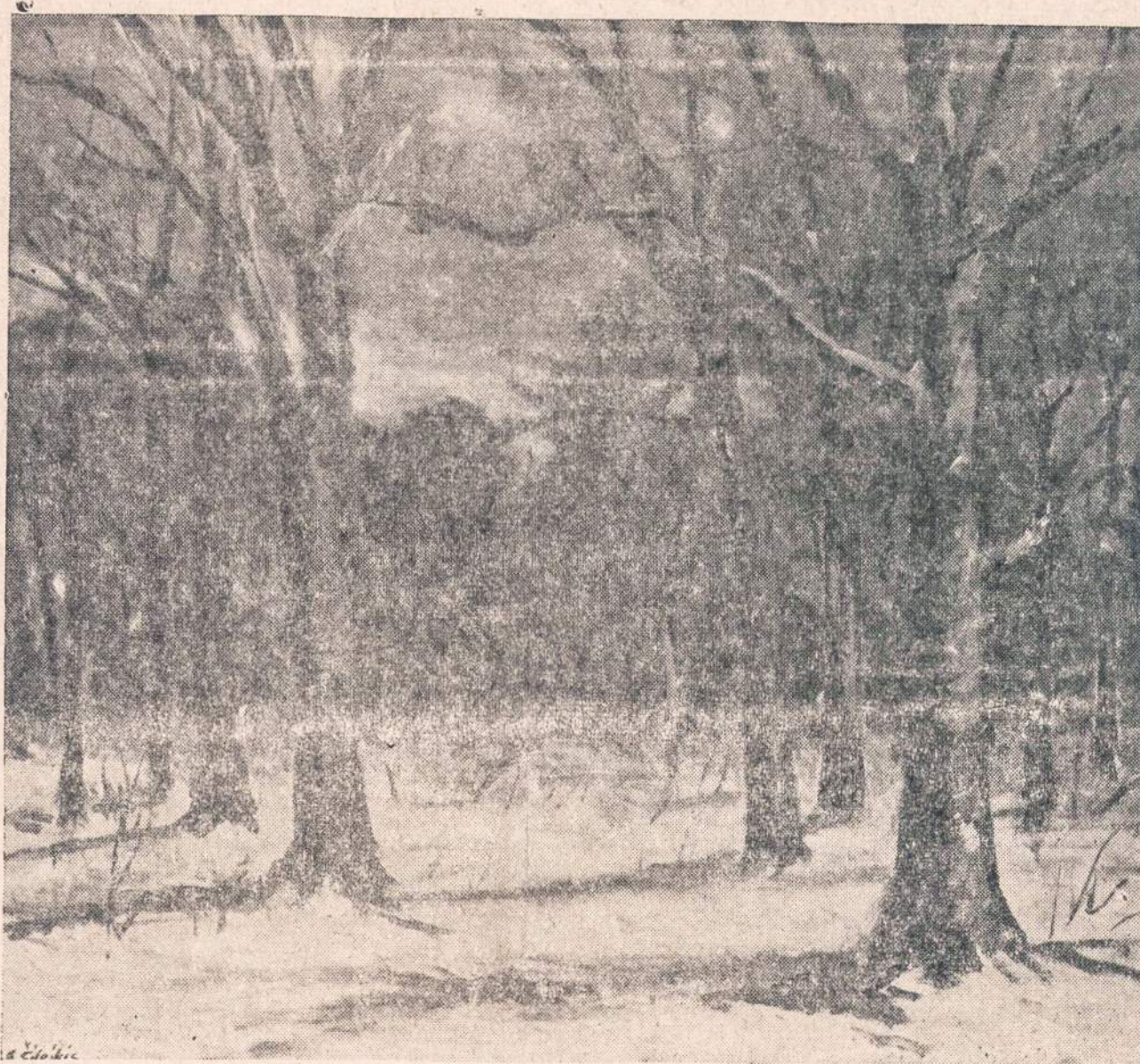
Visa eilė mokslininkų bandė paneigti tą teoriją, bet nepasisekė. Ir aiškūs ženklai rodo, kad mūsų žemė jau vėl linksta į naują ledų gadygnę. Šiltos Atlanto vandenyno srovės, laisvai plaukdančios ir Arktikos vandenyną, atvedė lašas iki pat Newfoundlando; Islandijoje ir Grenlandijoje metinė temperatūra yra pakilusi 10 laipsnių aukščiau; pačioje USA ir Kanadoje žiemos bendrai yra šiltesnės ir dėlto gauna daugiau sniego; jūrų vandens paviršius per paskutinį šimtmetį yra pakilęs visa pėda aukščiau ir klimatas vyksta toliau; tai reiškia, kad kasmet daugiau šilto vandens įteka į Arktikos vandenyną per Grenlandijos-Norvegijos spragą, ir kasmet labiau plonina Arktikos vanden-

yno ledo dangą. Tarptautinė mokslininkų konferencija ryšium su IGY (International Geophysical Year) nustatyta, kad Arktikos ledas šiandien yra 40% plonesnis nei buvo prieš 15 metų! Tai yra nepaprastai spartus tirpimas ir mokslininkai spėja, kad po dar 100 metų visas Arktikos vandenynas bus atvira jūra be jokio ledo, tad jeigu mokslininkai šį kartą neklysta, atrodo, kad mūsų vaikai jau bus liūdininkai ledų gadygnės grįžimo... Juo labiau atviro vandens plotų atsivėrė Arktikos vandenynė, juo labiau garų pradės iš jo kilti, juo labiau nuaugs, šiaurės dangus ir juo daugiau kris lietaus, šlapdribs ir sniego. Jūrų vandens lygmuo kiliamas sustos, bet ledynai kalnuose pradės vėl storėti, plėstis ir slinkti, padidėję lietaus ir sniego kritimai pradžioje pagilins upes ir atgaivins sausros išdžiovintas dykumas, palaipsniui augs, didės, ir vis toliau į pietus siekį lediniai šalti vėjai pradės paskui save vesti sklandantį ledo dangtį, kuriame kelią nuties palaipsniui toliau į pietus siekias sniegas. Po gerų poros tūkstančių metų naujas ledo dangtis, pradžioje ne toks dar storas, nuklos visą Kanadą, didesnę Jungtinių Amerikos Valstybių, ir mažiausią pusę Europos, drauge su mūsų pirmuoju Gintaro Krantu prie Baltijos. Dar po kelių amžių Arizonos, Naujosios Meksikos ir Texas dykumos Amerikoje ir Sachara Afrikoje vėl pasidarys naujos bujojančios civilizacijos centrai, kaip jie buvo paskutinės ledų gadygnės metais.

Neturint prie rankos meteorologinių žinių iš senojo pasaulio, pasinaudosime vietinėmis:

1958 metų gruodžio 16 d. žinia iš Richmond, Virginia sako, kad temperatūra vos 1 laipsnio aukščiau nulio čia buvo pirmą kartą istorijoje. Daugumas krašto mokyklų ir visos Williamsburge dėl apledėjusių kelių buvo uždarytos.

Meksikos Miestas, gruodžio 16: Meksiką pliekiančios žiemos audros atnešė sniegą per dvi dienas į pačius Meksikos Miesto priemiesčius, išmetė į krantą 31 laivą Yukatano pusiasalio pakraščiuose ir pridarė didelių nuostolių jautams. Audra smogė Meksiką iš trijų pusių — šalta bangą iš šiaurės, uragano smarkumo audra iš įlankos pakraščiu ir smarkus šaltas vėjas iš vakarų.

M. SILEIKIS — Žiema

ALGIRDAS GUSTAITIS

Laurance Harvey - žymus anglų aktorius

Ieškančios, neramios sielos lietuviškos kilmės Laurence Harvey yra jau plačiai Vakarų pasaulyje pagarsėjęs filmų ir teatro aktorius. Ne tik pagarsėjęs, bet prasimušęs į viršūnes.

Džiaugdamiesi lietuviško vardo teigiamai plačiu skambėjimu, koksai yra su Laurence Harvey susipažinęs, bet prasimušęs į viršūnes.

Shakespeare'o klasikas

Paskutiniu metu laiku Laurence Harvey minimas kaip pagrindinis Shakespeare kūrinių perteikėjas.

Kalbant apie William Shakespeare'ą: gimė mirė Anglijoje to pat mėnesio tą pačią dieną — balandžio 23 (1564—1616 m.). Pirmasis Shakespeare išspausdintas rašinys pasirodė 1593 m., iškart jam suteiktas poeto garbė: "Venus and Adonis". 1594 m. išspausdinta "The Rope of Lucrece". Abi poemos dedikuotos Hervey Writhesley, Earl I iš Southampton. (Earl — didžiulės titulas, aukštesnis už viscount ir žemesnis už marquis; vokiečiai to luomo asmenis vadina grafais).

Iš kelių dešimčių pasaulinio lygmenų Shakespeare kūrinių, dėl kurių pirmumo yra skirtingų nuomonių, suminėti: "Henry VI", "Richard III", "Romeo and Juliet", "Henry V", "Julius Caesar", "Hamlet", "Othello". "Lear", "Macbeth" ir t. t. Shakespeare laikomas angliškojo literatūrinio žodžio meistrui ir jo net atskiri posakiai cituojami, nagrinėjami. Praėjus geriams dviem šimtmečiams po Shakespeare mirties, pradėjo steigtis jo garbei draugijos, taip 1841 m. Londone, 1864 m. Weimare (Vokietijoje), 1855 m. New Yorke ir t. t.

Betgi ir dabar tebebejojama, ar tikrai Shakespeare patys sukūrė jo garbę keliančius raštus. Vis nesiliaujama spelioti, kad jų autoriui galėjo būti mūsų minėtas Southampton didikas ar kažkoks kitas gerai išsilavinęs ir jaunesnis už Sh. Abejojimai remiami kažkokio Mr. W. H. parašytais sonetais 1—126, išleistais Shakespeare vardu.

The Old Vic teatras

Kaip bebūtų, bet Shakespeare turi pasaulinio klasiko vardą ir daug gerbėjų, gausiausiai Anglijoje. Jo kūrinių "gyvam" įsikūnimui pateikimui patys įtakingiausias vienetas yra The Old Vic Company, sutrumpintai Old Vic teatras, išaugęs į geriausią Shakespeare kūrinių klasikinę atkūrėją. Margoje Old Vic istoriję sugrįžtama iki 1818 metų, besikaltaliojant tarp vidutinio, prasto, gero, o šiuo metu tviskančiai puikaus teatrinio vieneto. (Old Vic yra pravar-džiutinis vardas: taip liaudis vadino karališką Viktorijos rūmą (Royal Victoria Hall). Anglų savotiškumas pravardžiutinį vardą įpildino).

1953 metais Old Vic teatro vadovybė sudarė planą penkiems sezonams suvaidinti 36 Shakespeare'ų kūrinių.

Iš Tampico praneša, kad paralizuojančiai šaltas lietus per tris dienas lijo Meksikos Aisku, nekaltant apie pilkąją masę savo tuščiam žingeidumui tenorinčiai nors ranką paspausti. Tokie žino beviltingumą ir net nebando prieiti.

Toliau porino, girdi, Los Angelese yra keli šimtai užsienio spaudos atstovų, o kur gausi vietinė spauda, kur radijo, televizijų komentatoriai, pasaulinės žinių agentūros, Hollywoodo bičiuliai, direktoriai, kritikai... "Ach, balsei, man visa žinoma (Tęsinys iš 2-ro pusl.)

speare veikalus. Jų 1958 metų pabaigos — 1959 pradžios viešnagė JAV ir Kanadoje yra dalis penkmetinio plano. Savo gyvenime jie yra aplankę JAV, Kanadą, Australiją, Naująją Zelandiją, Pietų Afriką, Italiją, Maltą, Portugaliją, Egiptą, Graikiją, Libaną, Prancūziją, Olandiją, Vokietiją, Belgiją, Suomiją ir Skandinavų kraštus. Dabar Old Vic gauna nuolatinės piniginės paramos, bet vistiek bent 75% visų pajamų jie yra priversti susirinkti per kasos langelius pardavinėdami bilietus ir jų vaidinimus.

Old Vic nemoka didelių algų, bet jo puikioje meniškoje vadovybėje artistai gali augti, pasiekti lygesnio išbujojimo, įsigyti aukštą vardą teatro meno visuomenėje, įeiti net savojo žanro istoriją ir iškovoti į kur kas platesnės auditorijos filmų pasauly su nepalyginamai didesnėmis pajamomis, neprarandant susidaryto vardo.

Old Vic lapuose, metų eilėje, spindi didieji vaidintojai, kaip Sir John Gielgud, Sir Lawrence Oliver, Alec Guinness, Vivien Leigh, John Neville, Edith Evans, Barbara Jefford ir t. t.

Lietuvių kilmės Laurens Harvey Old Vic teatre

Neslepiajam lietuvių pasitenkinimui, be suminėto lietuvių Sir John Gielgud, paminėtinas lietuvių kilmės Laurence Harvey, pakviestas tan teatran. Tai vyras, kurio vardas eina pirmoje eilutėje garsinant Old Vic teatru; vyras, kuris pirminiu pastatymu atiduodamas kirtliai recenzentų atakai; jo meninis tonas duoda spalvą nuotaiką vietnam geriausių europinių klasiškų teatrų; jo, kurio nuotaikomis puošiasi įvairių valstybių teatriniai, meniniai žurnalai, specifinių skilčių rašiniai ir kuris žisur palikė savo kilmės kraštą — Lietuvą.

"Žvaigždė mano, žvaigždė šviesi, kur nuo manęs danginiesi"...

Kaž kokių sugulimu nei vienas lietuvis raštininkas nebuvo pasikabėjęs su Laurence Harvey bei tiesioginiai patyręs jo nusistatymą lietuviškais klausimais.

Amerikiečių spaudoje pasirodžius žinutėms apie Old Vic atvykimą į Los Angeles, Calif., patydomis galvojau sugaudyti Lauryną ir bent kiek pasisėkėti. Betgi pasirodė, už mane galvojo kai kurie mieli kolegos, ir dar Old Vic Kalifornijon neatvykus buvau telefonu bei laišku čiais Br. Railos ir Vyt. Alseikos pakibintas nepraleisti progos ir būtinai susitikti su garsenybe. Kolega Vytautas net pranešė būsimą "susirgimo" dieną, idant galėtų stebėti šekspyrinį vaidinimą su lietuviu.

Betgi pasirodė, visokie meniškieji, biznieriškieji, tarptautiniai agentai, ryšininkai, tarpininkai bei visuomeninio bendravimo įgaliotiniai užsachavę priėjimus prie Laurence Harvey taip maždaug nepermaldujamai. "Malonėkite suprasti" — viens oficialus balselis pareiškė — "jis būtų mirtinai suplėšytas į gabalėlius, jei leistume su juo pasimatyti visiems norintiems. Aisku, nekaltant apie pilkąją masę savo tuščiam žingeidumui tenorinčiai nors ranką paspausti. Tokie žino beviltingumą ir net nebando prieiti".

Toliau porino, girdi, Los Angelese yra keli šimtai užsienio spaudos atstovų, o kur gausi vietinė spauda, kur radijo, televizijų komentatoriai, pasaulinės žinių agentūros, Hollywoodo bičiuliai, direktoriai, kritikai... "Ach, balsei, man visa žinoma (Tęsinys iš 2-ro pusl.)

K. DUBYSA

Kultūrinis bendradarbiavimas su Lietuva

Laisvuose kraštuose gyvenę mūsų kultūrininkai (vienas kitas) ėmė vesti piršlybas, siūlydami kultūrinį bendradarbiavimą su pavergtos Lietuvos kultūrininkais. Jei Lietuva būtų laisva, tvarkytųsi savarankiškai, tokią pasiūlymą reiktų sveikinti, remti ir visiems prisidėti. Bet šiandien, kada Lietuva yra "laisva" tik propagandoje, šitoks pasiūlymas yra nepriimtinas. Pavergtos Lietuvos kultūrininkai yra tiek laisvi, kiek jie laikosi partijos linijos. Pradedant pradžios mokyklos vadovėliais, baigiant romanais, novelėmis, apysakomis, teatriniais kūriniais, poezija, niekur nerasime laisvos demokratinės dvasios, kuria galėtų pasinaudoti pavergtos Lietuvos kultūrininkas, rašytojas, poetas, dramaturgas. Jei senesnės kartos rašytojai dar stengiasi "laviruoti" ir vaizduoti "nekalta senovę", naujoji karta, tarybinėje Lietuvoje iškilusi, priklauso partijos kultūrininkams, kurie jau nebijo viešo Lietuvos tautinės kultūros klastojimo, išjuokimo ir niekinimo.

Atsiverskime pradžios mokyklos vadovėlių — elementorių "Saulutę", išleistą 1958 m. Valskybinės Pedagoginės Literatūros Leidyklos. Elementoriaus autoriais pasirašo A. Ciplys ir S. Pupeikis. Meniniu redaktoriu pasirašo L. Rymekis, leidinio redaktoriu — St. Znamenskas. Elementorių "Saulutę" iliustravo V. Bačenas, N. Zelinskis ir P. Pauliukaitis. Technikinis redaktorius J. Golubeckaitė, korektorė O. Jokubauskaitė.

Verskime nuo pirmo puslapio. Popierius geras, neblogas įrašymas, iliustracijos spalvotos. Turi švietimo ministerijos aprobavimą, atseit, cenzūros leista. Elementorius skirtas patiems pirmiesiems vaiko mokslo žingsniams. Jau 34 puslapyje skaitome: "Dėdė Adomas yra didvyris. Dėdės Adomo ordinas žeria". Pasiėkus 37 puslapį, pratybos pakartojamos ir tas pats dėdė jau pavadintas: "darbo didvyriu su žibanečiu ordinu". Atsivertus 52 puslapį, stambiomis raidėmis užrašytas S. Neris vienas posmas iš "Stalino kantatos", kur primetama per lauką jojančiam Jonui jį padainuoti, ir Jonas traukia: "Lietuva — šalis gražioji: /Kalvos, gojai ir laukai. /Susiūbavo sužydėjo /Visas kraštas raudonai".

Pasiekę 1 puslapį matome dainuojantį vaikų chorą ir dainos žodžius iš "Pionierių dainos". Choras traukia: "Vėlavėlės plevėsuoja, /skamba lūpuose daina, /pionieriai atžgiuoja — /komjaunuolių pamaina". Kada jau mažas mokinukas pažįsta raides, pramoksta sustatyti dviejų trijų žodžių sakinius, ateina Leninas ir sako: "Mokykitės". Toliau jau eina pratybos "naujos" santvarkos ir pratimas suprasti penkiakampės žvaigždės prasmę. Eilėraštukyje "Ruduo kolūkyje" vaikai deklamuoja "Pionieriai — leniniečiai /tuoj talkon ateis. /Pavaišins juos kolūkiečiai /obuoliais skaniais".

Trumpame rašinėlyje "Raudonoji gurguolė" mokytoja aiškina mažiesiems, kurie įdomiausiai vežimų vilkstine, pasiėmusia raudoną vėliava: "Kas gi čia? — paklausė vaikai mokytoja. — Tai raudonoji gurguolė. Vėža jausis ir valstybės sandėlius. Jie laisvai ir su džiaugsmu atiduoda gėrybių dalį "didžiajai tėvynei" (mano paimta kabutėmis — K. D.) — paaiškina vaikams mokytoja ir šie ploja rankutėmis ir sveikina.

Apie kaimo pasikeitimą senelis vaikams pasakoja: "Daug naujovių jame yra: mokykla, klubas — skaitykla, šviečia elektra. Plačiuose laukuose dirba traktoriai, kitos mašinos. Nebėra išnaudotojų. Žemės visų ko-

lūkiečių. Gyvenimas laimingas ir smagus. Mes, vaikai, — tarybinės mokyklos mokiniai. Galime būti kuo tik norime".

Kaip raudonu siūlu visas vadovėlis persunktas komunistine dvasia. Spartos kėlimas, lenktyniavimas, Maskvos garbini-mas prasideda vaikui pramokus sustatyti sakinius. Eilėraštukyje "Kai užaugsime" vaikai deklamuoja: "Dabar esam pionieriai /ryt — darbų pirmūnai. /Būsime gabūs inžinieriai /technikai lakūnai. /Nuolat būsime pirmūniniai, /kur tik dirbti stosim. /Ir tarybinei Tėvynei, /viską mes aukosim".

Žymiausiais mūsų tautos žmonėmis prasideda Melnikaitė, Mišūrinas, Leninas. Jis yra kelrodas ir vaikai jį turi gerbti, kaip darbo žmonių vadą. Kur Lietuvos senovės didvyriai ir mūsų garsoji praeitis, jos kultūrininkai? Maskva — didžioji sostinė. Vilnius — Lietuvos tarybinės respublikos sostinė. Gana įdomus eilėrašitis — "Tarybų šalis". Jis skamba: "Dienos vergijos /niekad negrįš, /pančiai mums rankų /nieks nesuris". Vadovėlyje yra ir toks deimanečiukas. Mokytojas aiškina vaikams tarybinius ženklus.

Vaikai pamato raides VLKJS ir klausia: "Ką reiškia tos raidės? Mokytojas paaiškino: Tomis raidėmis prasideda žodžiai: Visasąjunginė Lenino Komunistinė Jaunimo Sąjunga. Vidurinės mokyklos mokinys Stasiukas įsiterpia ir sako: — Dabar

aš pionierius. Kai užaugsiu būsiu komjaunuolis. — Tu būsi komjaunuolis, aš tada būsiu komunistas, — jam atsako vyresnis brolis Simas".

Paminėjau tik mažus trupinius iš elementoriaus "Saulutė". Apie Lietuvą, jos praeitį, kovas už laisvę, ilgametę vergiją, kunigaikščius, piliakalnius, kultūrininkus ir didžiuosius švietėjus, nė vienu žodžiu neužsimenama ir mažajam vaikui ne-

paaiškinama. Raudonu siūlu eisiu komjaunuolis, jo šakas, tarybinę šalį ir jos vadus. Vadovėlių rašė ne eiliniai žmonės, bet kultūrininkai.

Romanus, noveles, apysakas bei poeziją rašo ne kolūkiečiai, bet kultūrininkai. Kas ten sukrauta ir koks kultūros lobis sukauptas, — teatsako tie, kurie nori ne kultūrinės koegzistencijos, bet bendradarbiavimo, kultūrinio bendradarbiavimo su

Porkers Meet Peaceful End

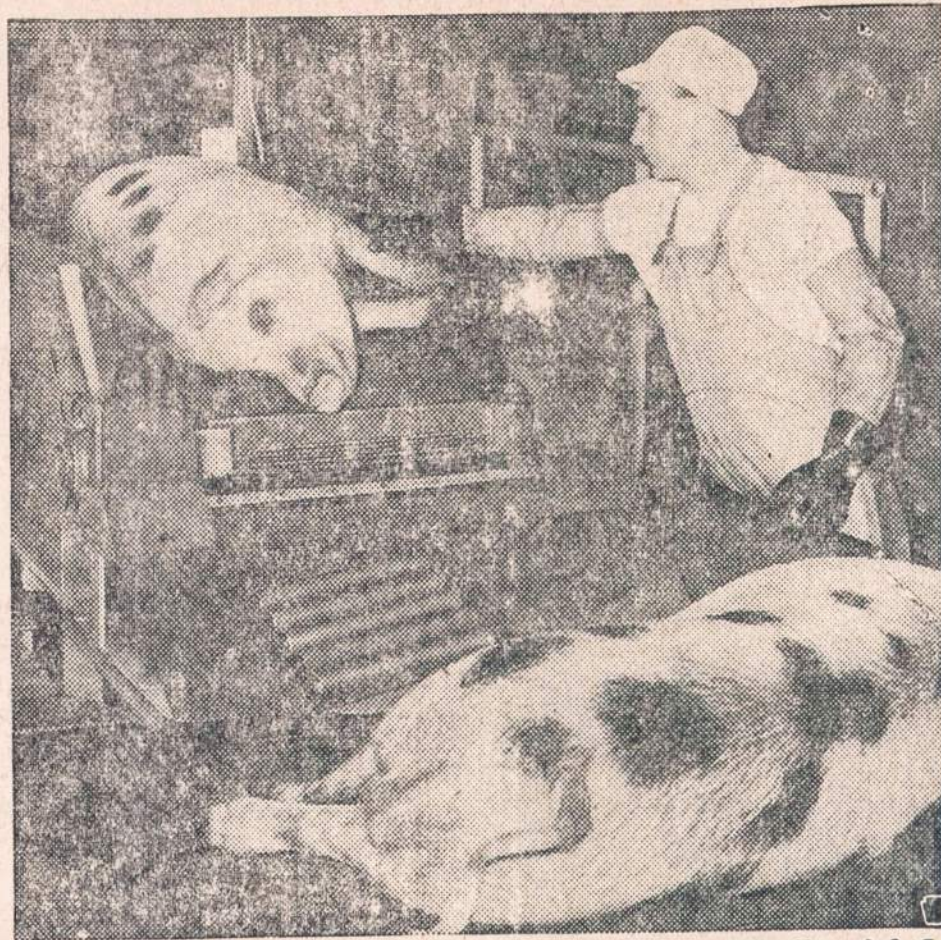

Photo by George A. Hormel & Co.

A new, humane method for slaughtering meat animals has been developed and is now in use in large food processing companies throughout the nation. Here hogs are led onto a conveyor belt that carries them through a tunnel containing an odorless, non-toxic mixture of air and carbon dioxide gas. In less than 30 seconds each hog peacefully drops to sleep and rides out completely unconscious.

Developed by the Ranarex Instrument Department of the Permutit Company, the system speeds production and allows smooth, non-bruising handling methods that improve meat quality. One tunnel will immobilize up to 600 hogs an hour according to the manufacturer, Allbright-Nell Co. of Chicago.

komunistų partija arba su mūsų krašto smaugėjais, kaip Sniečkus, Paleckis, Naujalis, Matulis ir visa eilė kitų. Kokią mes galime turėti naudą iš tokių kultūrininkų? Jei mes norime būti tautinių Lietuvos gėrybių ir kultūrinių vertybių išniekintojais, tai galime bendradarbiauti. Dar geriau būtų įsteigti (sakysime, New Yorke) Komunistų partijos kultūros skyrių, kuris būtų geriausiu tarpininku su pavergtos Lietuvos kultūrininkais. Suprantu, kad Lietuvos kultūrininkai, jei jie turėtų laisvę kurti, jie sukurtų ir rimtų kūrinių, kuriais mes galėtume patys didžiulius, kitiems parodyti. Deja, iš gražios svajonės, lakios fantazijos nepastatomi realūs mūrai, tiltai. Laisvėje esančio lietuvių kultūrininko pareiga vertinti realybę, kultūrinį lobį, nesivadovauti kultūrinėmis pasakomis, kurių nėra. Kultūrinės vertybės lygis išgaunamas tik iš laisvos kūrėjo dvasios, nebijančios pašalinės įtakos ir varžtų. Smerkti visus Lietuvoje esančius ar priaugančius kultūrininkus, būtų lygu partijos kultūrininkus laikyti tinkamais kultūriniam bendradarbiavimui ir kultūrinių ryšių užmezgimui. Reikia atjausti tuos, kuriems kultūros išniekinimas yra tragedija, bet jie yra bejėgiai pasipriešinti. Jei nori egzistuoti, privalo garbinti partiją, laikytis partijos kultūros linijos, paklusti saugumui ir nors minimaliausiai nukrypti nuo švento kultūrininkui tiesos kelio. Bendravimas su partijos kultūrininkais yra daugiau, kaip laisvės išdavimas, ka-

pituliacija, laisva valia pasidavimas nužmoginimui. Partija tas tautos kultūros lobynas, tos Lietuvos ir jos žmonės žudo fi-pačios partijos išniekinamas ir ziniai, dvasiniai; kultūrinės vertybės, per šimtus metų sukaup-tas tautos kultūros lobynas, tos žiauriai klastojamas.

GALIMA ISIGYTI DAILININKO

PETRO KIAULĖNO ALBUMŲ

Geriausią dovana Žiemos šventėms - Kalėdoms.

Albumo kaina — \$3.75. Pinigus ir tikslų adresą prašome siųsti:

MRS. V. KIAULĖNAS, 34-21—77th Street, Apt. 500,

Jackson Heights 72, New York.

Kas atsius pinigus prieš gruodžio 20 dieną, tai albumą gaus šventėms, o vėliau pasiuntusieji — gaus vėliau.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMĄ.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET

Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

Paskolos namams pirkti

Nuo 1 metų iki 20 metų, lengvais mėnesiniais apmokėjimais, nuošimtis nuo 4½ iki 6.

TAUPYTOJAMS MOKAME AUKSTUS DIVIDENDUS.

INDĖLIAI APDRAUSTI IKI \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N

4071 Archer Ave.

Tel.: LAfayette 3-8248

(į vakarus nuo California Avenue)

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:

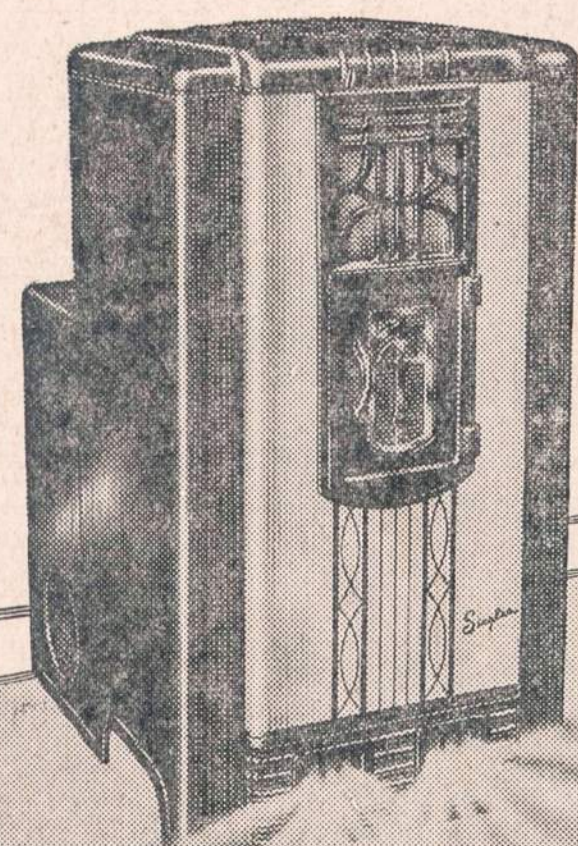
Pirmadi., Antradi., Penktadi. ir Šeštadienį 9:00 ryto iki 4:30 val. po pietų. Trečiadienį uždaryta. Ketvirtadienį 9:00 ryto iki 8:00 val. vakaro.

Now at OGDEN STOKER

4 TIMES HOTTER OVER YOUR FLOORS!

FURNACE HEAT

No costly pipes or registers to install or clean!

WARM COZY FLOORS IN EVERY ROOM!

Tropical Floor Heat

GETS TO THE BOTTOM OF THE COLD FLOOR PROBLEM

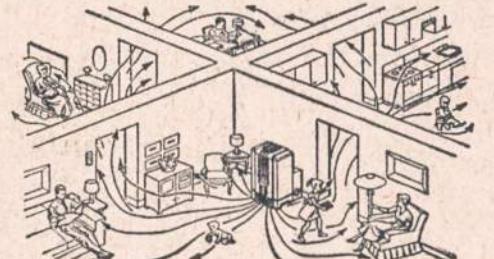
Sieglers

PATENTED AUTOMATIC

OIL HEATERS

MONEY BACK GUARANTEE

Prove it — make the 'MATCH-TEST'!

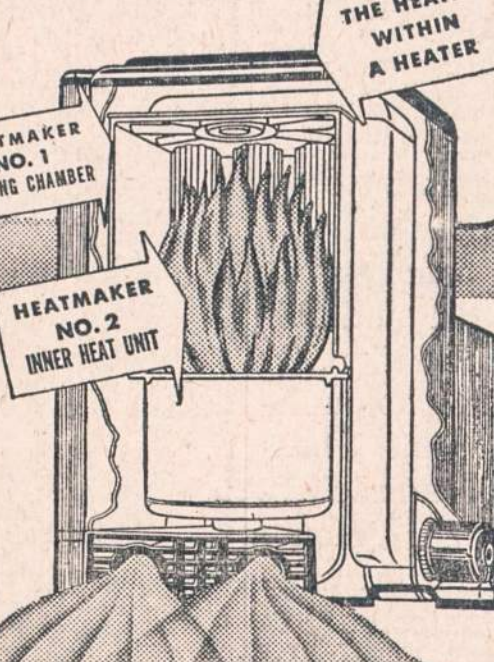

Sieglers

TWO-IN-ONE HEATMAKER

Sieglers captures the Top-of-the-Flame heat, doesn't waste it up the flue as ordinary heaters do. This extra, patented inner heater is built right into the heart of the hottest fire. It captures the 4 Times Hotter heat from the burner flame — pours it over your floors.

SAVE UP TO 50% IN FUEL!

SIEGLER Automatic, GAS Forced-air HOME HEATERS

now give you amazing SUPER FLOOR HEAT

new performance

The big, furnace volume blower drives 4 TIMES MORE room air through the heart of the fire and out over your floors. You get furnace comfort in every room without costly pipes and registers to install. No more living in one room when the temperature drops. Sieglers is built to heat your entire home!

new economy

Ordinary heaters waste heat on the ceiling and out the chimney. Sieglers, with the patented Inner Heat Tubes, captures this wasted heat and pours it over your floors. If you want the finest in comfort and the lowest fuel bills, be sure the heater you buy has Inner Heat Tubes and a built-in Blower System.

new styling

Sieglers Gas Home Heaters are finished in genuine porcelain for a lifetime of beauty. Choose from rich leathertone, golden suntan or snowy white. There's a model just right for your home with either Pyrex glass or golden metal front.

see it now

OGDEN STOKER SALES AND SERVICE CO.

1314 West Grand Avenue

All phones SEeley 3-7112

Chicago, Ill.

AVINĄ DUOTAS, GAIDŽIO GRAIBO

Aktų ir faktų pavyzdžiai

Maskviniai komunistai yra dideli meistrai sudarinėti aktus ir graibstyti faktus. Kaip jų vadas ir užsienio vedama politika paremta beveik išimtinai jėga, Maskvai paranku propagandai turėti viena ir kita. Pasitaiko kas šito neišmano. Vieno nuo kito neatskirta. Kalbėsime pavyzdžiais.

Maskviniai komunistai įtraukė į revoliucinių įvykių Lietuvoje kroniką, kad menamai 1918 m. gruodžio 8 d. Vilniuje buvo sudaryta Lietuvos laikinoji revoliucinė darbininkų ir valstiečių vyriausybė. Visi kiti šaltiniai, o taip pat ir kai kuri komunistų spauda rodo, kad toji vyriausybė buvo sudaryta Maskvoje ir laikinai buvo apgyvendinta Daugpilyje. Tų pačių metų gruodžio 16 d. pasirodė tos laikinos valdžios "manifestas". Tą manifestą pasirašė tos laikinosios valdžios pirmininkas Vincas Kapsukas ir, neįvardijant pareigų, padėjo parašus šie tos valdžios nariai: Z. Aleksa-Andriaitis, K. Cichowski, S. Dimaštein, A. Jakševičius, K. Kernavičius, S. Svetelis-Proletaras ir A. Vainštein.

Tada tiek toji laikinoji revoliucinė vyriausybė, tiek jos paskelbtas manifestas buvo tik aktas. Aktas propagandos sumetimais reikalingas Maskvai. Tas aktas, tai yra toji Lietuvos laikinoji revoliucinė darbininkų ir valstiečių valdžia, tų pačių metų gruodžio 22 d. Sovietų Rusijos vyriausybės vardu V. Lenino dekretu buvo pripažinta Sovietų Lietuvos respublika ir jos laikinoji vyriausybė.

Toji laikinoji Lietuvos vyriausybė, be išleisto jos manifesto, jokių kitų veiksmų nepasirėikė. Nors skelbė, kad ji esanti Vilniuje, bet kai 1919 m. sausio 1 d. Vilniaus lenkų paugliai, negausių lenkų legionierių padedami, užėmė Vilnį, tai toji vyriausybė nesiėmė jokio žygio apginti Lietuvos sostinės gyventojus nuo įsibrovėlių. Net jokių protestų nepasirodė. Vilnių užėmusieji lenkų legionieriai net tos vyriausybės neišvaikė, jos nesusėmė, nes ji buvo popierinė, tik aktas, bet ne faktas. Net tada Maskvos vyriausybė ir tą įvykį tylomis apėjo, protestų nepareikė. Tik kai tų metų sausio 5 d. vakarop Vilnių pasiekė Sovietų Rusijos raudonosios armijos okupaciniai daliniai Lietuvai, Lietuvos laikinoji revoliucinė vyriausybė naujai persitvarkė, pareigomis pasiskirstė ir naujais jos nariais buvo papildyta: Joffe, Slinkinu, inž. Bielsku, V. Biržiška, dr. A. Domaševičium ir kitais. Tada jau ji nominaliai pasidarė faktiškoji valdžia.

1918 m. pabaigoje pirmajai laikinai prof. A. Voldemaro vyriausybei subyrėjus ir tų pačių metų gruodžio 26 d. susidarius naujai koalicinei vyriausybei priskytyje su Mykolu Sleževičium, šalis pajuto, kad jau fak-

tiškai kuriasi Lietuvos valdžia. Tai nebuvo aktas, bet faktas. Toji faktiškoji vyriausybė sunkių gyvenimo aplinkybių verčiama ir dėl pirmos vyriausybės Voldemaro dėsimo organizuoti savo kariuomenę, jai, tai vyriausybei, teko apleisti Vilnį ir persikelti į Kauną. Bet Vilniuje ji palieka savo generalinį įgaliotinį Mykolą Biržišką. Ir tai nebūta tik akto. Lietuvos vyriausybės generalinis įgaliotinis M. Biržiška išteikia Lenkų kariuomenės vadui Vilniuje laišką-protestą prieš Vilniaus okupavimą, jos gyventojų terorizavimą, darbininkų suimimą.

O kai Sovietų Rusijos raudonosios armijos dalinys užėmė Vilnį ir Lietuvos žemių dalį okupavo, tai to meto Lietuvos vyriausybės užsienio reikalų ministeris A. Janulaitis išteikė taip pat protesto notą Maskvos vyriausybei. Vadinasi, ši Lietuvos vyriausybė priskytyje su M. Sleževičium buvo veiksmo vyriausybė, faktiškoji vyriausybė, o ne popierinė propagandos tikslu paskelbta.

Ar buvo Lietuvoj darbininkų tarybos?

Maskviniai raudonieji Lietuvos okupantai nesivaržė sudarinėti įvairius aktus net ir ten, kur jų ir kojos nebūta. Štai ir dabar jie tais anuomet sudarytais aktais operuoja, istoriją rašo. 1957 m. Vilniuje valstybinės politinės ir mokslišnės literatūros leidyklos išleistoje knygoje "Revoliucinis judėjimas Lietuvoje" (pusl. 208) yra įdėtas žemėlapis "Tarybų valdžia Lietuvoje". Ten sužymėtos visos vietovės, kur menamai veikė tarybų valdžios organai, tai yra darbininkų tarybos, revkomai. Tokių vietovių su menamais tarybų valdžios organais 1918—1919 m. buvo per šimtą kitą. Štai net tokiose vietovėse, kur raudonosios armijos dalinių visai nebuvo, kaip antai Kudirkos Naumiestis, Vilkaviškis, Virbalis, Kalvarija, Ludvinavas, Gargždai, Darbenai ir daugelis kitų vietų menamai buvo darbininkų tarybų ar revkomų. Tik Tauragės ir Raseinių apskrityse nenurodytos tos vietovės su tarybų valdžios "organais". Niekas neginėja, kad Lietuvoj kai kur būta jų ir nesuprantama iš kur su tokiu garbingu titulu, iki šiol besiskelbiančiu kaip Generalinio štabo pulkininkas P. Žilys išlaužė, kad menamai "Naujienos" mulkina savo skaitytojus darbininkų tarybų nebuvimu Lietuvoje? Ar tai devintas vanduo nuo kieseliaus ar, švelniaiariant, Generalinio štabo pulkininko demagogija? Jei Naujienose buvo suminėta, kad 1919 m. Kaune nebuvo darbininkų tarybos, tai ar tuo pasakyta, jog jų nebuvo ir visoje Lietuvoj? Kaunas — ne visa Lietuva. Buvo, kur čia nebuvo!

Aną metų Lietuvoj darbininkų tarybas kūrė ne vien tik komunistai. Jie, tų darbininkų ta-

rybų ir ne visur buvo šalininkai ir ne visose jose turėjo savo bendraminčių ar šalininkų daugumą. Ana, Vilniuje jie dėjo daug pastangų, kad galėtų įsigalėti Vilniaus miesto darbininkų taryboje, kuri pradėjo veikti 1918 m. pabaigoje. Tik sunktu, dirbtiniu būdu viename iš tos darbininkų tarybos posėdžių pasisėkė sudaryti savo šalininkų daugumą, ir tai lenkams legionieriams padedant. Pavyko jiems praveisti nutarimas, kad Vilniaus miesto darbininkų taryba suima miesto valdžią ir savo rankas, bet kai tik Vilniuje 1919 m. sausio 5 d. pasirodė Vilniaus mieste raudonieji, kartu ir atsirado skelbimas Karo revoliucinio komiteto ir... Vilniaus miesto taryba, nė jos sudarytas prezidiumas daugiau nebuvo suauktis. Komunistų revkomas nebuvo darbininkų taryba ar jos padalinys ar jos, tarybos, organas.

O kartu nereikia pamiršti, kad nūnai Lietuvos okupantų skelbiamos žinios apie tas vietoves, kur menamai buvo tarybų valdžios organai, ne visur tie "organai", tai yra darbininkų tarybos ar revkomai, faktiškai gyvavo. Daugelyje vietų buvo tik aktas, bet ne faktas. Taip pa-našiai buvo ir Kaune.

O kas buvo Kaune?

1918 m. pabaigoje, jau Vokietijoje revoliucijai įvykus, Kauno mieste, kaip ir kitose Lietuvos vietovėse, darbininkai pradėjo organizuotis. Ir Kaune tada veikusiose dirbtuvėse, įmonėse darbininkai sudarė savo atstovybes — komitetus ir būrečius į profesines sąjungas. Profesinės sąjungos dėjo pastangų sudaryti savo centrą — visoms sąjungoms bendrą atstovybę. Kaune jau tada atsirado ir iš Maskvos komandiruotų agentų. Jie taip pat laužėsi į darbininkų judėjimą. Ir čia jie pavartojo visas komunistines priemones, kad galėtų atsidurti to judėjimo priskytyje. Čia jiems, komunistams, geru talkininku buvo, kaip ir visoje Lietuvoje, tai vokiečio Uracho išrinkimas į Lietuvos karalius. Kapsukinės laikinosios vyriausybės manifestui pasirodžius, visur vietose komunistai mėgino, dėjo pastangas darbininkų organizacijose ar jų susirinkimuose, demonstracijose praveisti nutarimus, kad Lietuvos valdžia pripažįsta kapsukinę. Tada Kaune ir kituose Lietuvos miestuose, kur būta didesnių Vokietijos armijos okupacinių dalinių, buvo sudarytos kareivių tarybos — "soldatenrat". Veik visur Lietuvoje tie "soldatenrat" pirmiausia rūpinosi savo dalinio saugumu, kad sveikas galvas išnešti iš Lietuvos. Juo labiau, kad Lenkijoje kartu su įvykusia Vokietijoje revoliucija kai kuriose vietose gyventojai sukilo, vokiečių kariuomenės įgulas nunginklavo ir juos iš savo krašto vijo. Buvo kai kur rimtų kautynių ir aukų. Todėl tie "soldatenratai" buvo apdairūs, apsiūkūrė ir kaip kur sukli. Štai Vilniuje jie sveikino susidariusių darbininkų tarybą ir pažadėjo jai visišką paramą iki ginklų imtinai. Išėdami gi iš Vilniaus, savo sandėlių likučius atidavė Vilniaus lenkų komitetui... Panašiai tas "soldatenratas" elgėsi ir Kaune. Čia jo taip buvo toli nueita ir tiek prižadėta, kad net sutiko sudaryti bendrą savisaugos komisiją kartu su darbininkų susidariusiu streiko komitetu. Kaip iš karto komunistams nepavyko įsibrauti į bendrą darbininkų organizaciją profesines sąjungas ir įmonių komitetus, tai komunistai susimetė į vadinamąjį streiko komitetą. Toji menama savisaugos komisija buvo sudaryta iš "soldatenrato" 5 narių ir iš vadinamojo streiko komiteto — 4 narių.

Knygoje "Revoliucinis judėjimas Lietuvoje" yra įdėtas straipsniukas P. Domeikos "Kova už tarybų valdžią Kaune 1918, 1919 m.". Ten pasakyta, kad 1918

A. MARCIULIONIS — Christoforas

m. gruodžio 18 d. įvyko tos saugumo komisijos bendras posėdis. Tame posėdyje buvo pareikalauta, kad "soldatenratas" pripažintų Kauno mieste vienintelę valdžią darbininkų atstovų tarybą. Bet tokios darbininkų tarybos Kaune nebuvo. Tos pačios knygos skyriuje "Žymesnių revoliucinių įvykių Lietuvoje kronika" yra surašyta, kada įsikūrė Darbininkų tarybos Vilniuje, šiauliuose, Panevėžyje ir kitur, bet ten nieko nepasakyta, kada tokia taryba įsikūrė Kaune. P. Domeika rašo, kad menamai tokios darbininkų tarybos atidarymo posėdis įvyko 1918 m. gruodžio 21 d. Vadinasi, kada saugumo komisijoje buvo reikalaujama vienintelę valdžią Kauno mieste pripažinti darbininkų tarybą, tai dar tokioms Kaune net aktu negyvuota... O štai jau po trijų dienų įvyksta tos nebuvusios tarybos posėdis... Ją reikėjo išrinkti... Faktiškai jokių rinkimų nebuvo. Susirinko tada Maskvai augantys tarybų tarybos. Reikėjo sudaryti aktas. Toliau P. Domeika taip nušneka:

"Šią buržuazinę veiklą rėmė "soldatenratas". Vokiečių okupantų kareiviai, "soldatenrato"

įsakymu, 1919 m. sausio 10 d. užpuolė Stoties gatvėje (dabar Lenino prospektas) namą Nr. 19, kuriame buvo įsikūrusi Darbininkų atstovų taryba, suėmė 47 darbininkus - savanorius, kurie rengėsi eiti į Vilnį ir stoti į Raudonąją armiją".

Kas čia seka? Vokiečių kareiviai neišvaikė darbininkų tarybos, nes nebuvo kas vaikyti, o menamai suėmė būsimus raudonųjų savanorius...

O toliau P. Domeika rašo: "1919 m. sausio 13 d. vokiečių okupantų kareiviai apsupto Pakalnės (dabar Šalčininkų rajono gat.) gatvėje namą Nr. 32 kuriame vyko Kauno miesto komunistų ir tarybos narių susirinkimas. Visi susirinkime dalyvavusieji žmonės (apie 61) buvo suimti ir pasodinti į kalėjimą".

Tai ir visos žinios iš pačių komunistų apie Kauno menamą darbininkų tarybą. Nenuostabu, kad knygos "Revoliucinis judėjimas Lietuvoje" redaktoriai, turėdami tokias "žinias, kaip P. Domeikos — juodas baltu susiūtas, nerado reikalingu skyrelyje "Žymesnių istorinių revoliucinių įvykių Lietuvoje kronikoje" atžymėti, kada toji Kau-

no darbininkų taryba įsikūrė, nes tai buvo tik popierinis aktas.

Pagaliau ir knygoje "Mykolas Sleževičius" Petro Gužo kalbama ne apie Kauno darbininkų tarybą, bet apie Kauno bolševikinės darbininkų tarybas, kurių atsišaukimai buvo išlipdyti ant stulpų... Tai bereikalingas Generalinio štabo pulkininko džiaugsmas lyg geležėlė radus.

Ministeris pirmininkas M. Sleževičius savo rašte Vokietijos pasiuntiniui, taip pat bendru posakiu pasisako, kad darbininkai turi savas tarybas ir kad Kaune visai legaliai ir viešai veikla bolševikai.

O kas tuose atsišaukimuose, kur ant stulpų buvo klijuojami, buvo rašyta? Ar tai buvo originali vietos komunistų ir jų organų kūryba? Nieko panašaus! Jie tik tai kartojo, kas kapsukinės laikinosios vyriausybės išleistame manifeste buvo pasakyta. O manifesto skr. 2 buvo skelbiama:

"Kaizerinė Lietuvos taryba su jos ministru taryba ir visos kitos buržuazinės tautinės tarybos ir komitetai yra panaikinti, o jų agentai beesą be įstatymo globos".

5 punkte kalbama apie tai, kad visi 2 punkte išvardytų organizacijų ir ministrų tarybos bei vokiečių okupacinės valdžios įstatymai panaikinami. O ką tai reiškė ir reiškia komunistinėje praktikoje žmogus ne įstatymo globos? Jį bet kas gali nušauti ir už jo nušovimą neneša jokios atsakomybės.

Ir dar... 1918 m. pabaigos Kauno komunistų pajėgta išleisti tik rusų kalba "Proletarskaja pravda"... Jis pasirodė gruodžio

22 d. Tš čia numanu kas sudarė Kauno miesto menamai darbininkų tarybos aktą. Ir dar Maskvos neapdairumas.

Baigiant. Kas po bet kurio savo raštu be savo pavardės dar priskytyje jos padeda savo garbingus titulus, nors jau seniai turėtus ir nudėvėtus, tie titulai rašantį įpareigoja juos gerbti. Kai Generalinio štabo pulkininkas daro tokias išvadas, kad jei Valiukas buvo Panevėžio darbininkų tarybos sekretorium, tai tuo pačiu jis ir komunistas, juo labiau, kad ir jo kaip kas iš giminių buvo darbininkų tarybos dalyviai, tai todėl ir jo, Valiuko, sušaudymas pateisinamas — tas tikrai Generalinio štabo pulkininko titului garbės nesudaro!

1940 m. birželio 5 d. Maskvai okupavus Lietuvą, ministrų tarybos pirmininku buvo įpirštas profesorius Vincas Krėvė-Mickevičius, o finansų ministru — E. Galvanauskas ar tai ir jie turi būti laikomi komunistais? Ir ar ir jiems galėjo būti taikintinas Valiuko likimas?

Kapsukinės laikinosios revoliucinės valdžios, jau pradėjusios veikti Vilniuje, jos reikalų vedėju buvo Vl. Požėla, sveikatos liaudies komisaru dr. A. Domaševičius, žemės ūkio liaudies komisaru inž. Bielskus, mitybos komisaro pavaduotoju — teisiškai vokiečių okupacinės valdžios įstatymai panaikinami. O ką tai reiškė ir reiškia komunistinėje praktikoje žmogus ne įstatymo globos? Jį bet kas gali nušauti ir už jo nušovimą neneša jokios atsakomybės.

KALEDINIS IŠPARDAVIMAS

Didelės nuolaidos šioms prekėms:

Radio \$12.25 ir brangesnių, Stereo garsų Televizijos setai ir Hi-Fi. Minkštos kėdės \$19.95 ir daugiau, 3 gabalų Parlor setas už \$189.95, 9x12 kilimai po \$19.95 ir daugiau, 9 gabalų Parlor grupė už \$189.95. Kas pirks prekių už \$100.00 ar daugiau, tai gaus dovanų kalakutą.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. Roosevelt Road Tel.: SEley 3-4711
Sekmadieniais atdara nuo 11:00 iki 4:30 po pietų.

MOVING PERKRAUSTYMAS

IS TOLI IR ARTI

(Nauji dideli trukai - Naudausi kraustymo traukiais)
(Tęsų metų patyrimas - Plius išsatinę patarimus)

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Wabbrook 5-9209

Linki visiems geros valios lietuviams LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

FLORIAN J. SIMANONIS

Komandierius

Darius-Girenas

POST NO. 271 AMERICAN LEGION
DEPARTMENT OF ILLINOIS

4416-20 So. Western Ave.

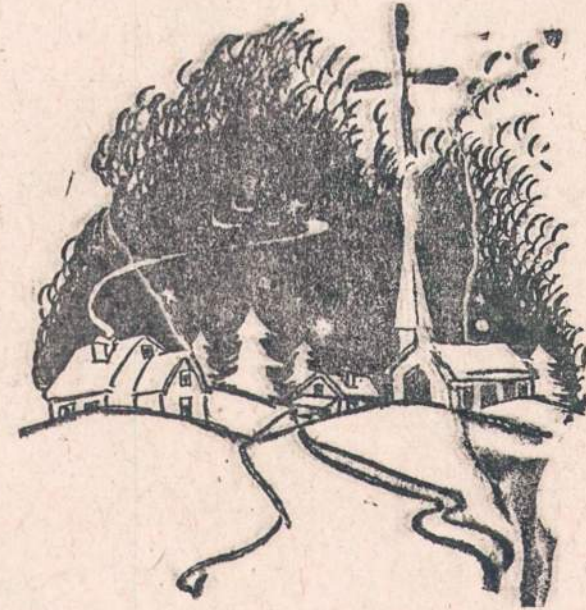
Chicago 9, Ill.

Phone: LAfayette 3-8484

Phone: VIrginia 7-3939

4 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.

—WEDNES., DECEMBER 24, 1958

Praejusieji metai mums atnešė turtingus ir gilius išgyvenimus. Pergypnome dideles pakilusio džiaugsmo ir karčios širdgėlos valandas. Svęsdami Kalėdų šventes prisimename tą gausų draugų ir bendradarbių būrį, kuris kartu su mumis gyveno didelės įtampos nuotaikas, dėkojame jiems už suteiktą visokeriopą pagalbą, linkime jiems linksmam praleisti šv. Kalėdas, ir sakome, kad ateityje susitiksim prie bendro darbo baro, visi kartu siekdami teisingos taikos ir laisvos Lietuvos.

Marija ir Antanas Rudis su Seima

Pabaltijo klausimas pasaulio sukuryje

Keliamas ir Karaliaučiaus klausimas. — Sovietai priešinosi tarptautinei oro inspekcijai Lietuvoje. — Jautrus status quo klausimas.

(ELTA) Tarp Berlyno ir Lietuvos sienos, atrodo, yra didelis nuotolis. Ir vis tik, kai prasi-dėjo Maskvos politinė ofensyva Berlyno klausimu, pasaulio poli-tikos diskusijos nusiekė iki pat Nemuno krašto. Chruščevas savo kreipimusi į Vakarų, reikalaujamas pakeisti Berlyno statusą ir išbogiinti iš to mies-to vakariečių įgulas, grindė sa-vo ultimatyvinių reikalavimų t. k. tuo, kad Potsdamo sutartis ir kiti alijantų susitarimai jau nebegalioja, jie esą vakariečių sulaužyti.

Karaliaučiaus sritis.

Toji Potsdamo sutartis (4-me skyriuje), tačiau, kalba apie Šiaurės Rytprūsius, Karaliaučiaus sritį, kurią Sovietai, įjungdami ją į Rusijos fed. respubli-ką, pavadino "Kaliningrado oblast". Potsdamo sutarties da-lyviai 1945 m. vasarą pasizadė-jo paremti sovietų pretenzijas į tą sritį būsimų taikos derybų metu. Tokios derybos iki šiol dar nėra prasidėję. Iš vėlesnių pokario menuarų ir politinių pasisakymų žinome, kad Vaka-riečiai tada manė, jog atskiria-mas nuo Vokietijos Šiaurės Rytprūsų kraštas (Karaliaučiaus - Tilžės - Gumbinės - Jsrucio sritis) teks ne kam kitam, o Lietuvos respublikai (Plg. ame-rikiečių užsienio politikos žino-vo Kennano straipsnį žurnale "Foreign Affairs"). Bet Stali-nas su Molotovu šaltom rankom "patvarke", kad Karaliaučiaus kraštas buvo įjungtas ne į Lie-tuvos, bet į Rusijos respubliką, nors Rusija su tuo kraštu nie-ko bendro neturėjo. Ir Vašing-tonas ir Londonas oficialiai ir neoficialiai yra pareiškę, kad anas Karaliaučiaus srities pave-dimas Sovietų Sąjungai turėjo tik provizoriumo pobūdį — iki taikos derybų.

Dabar, kada Maskva atsimė-ta nuo Potsdamo sutarties Ber-lyno dalies, Vakaruose keliami ir kiti Potsdamo sutarties klau-simai, jų tarpe ir Karaliaučiaus problema. O kai Karaliaučiaus sritis Nemuno linija susiduria su, prieškarinėmis Lietuvos sie-nomis, tai kiekvienas Karaliaučiaus srities klausimo naujas iš-judėjimas paliečia ir Lietuvos klausimą.

Šitas pavyzdys rodo, kaip greit pasaulio politikos sūkriai gali išnešti į paviršių ir Lie-tuvos bei kitų Pabaltijo kraštų klausimą. Kaip bus išspręstas Berlyno ginčas, dar nežinia. Chruščevas pastatė 6 mėnesių terminą susitarti. Vakarų val-sybės griežtai pareiškė, kad ne-galį būti ir kalbos apie jų pa-sitraukimą iš Vakarų Berlyno. Galimas dalykas, kad visas tas ginčas ir kai kurie kiti aktua-lūs klausimai prives prie nau-jų viršūnių konferencijų. Vaka-rai ir Fed. Vokietijos vyriausy-bė siūlo būsimose derybose ne-apsiriboti Berlyno klausimu, o tartis platesniu mastu dėl vi-sos Vokietijos neišspręstų klau-simų. Tokios derybos, savai-me aišku, taip pat palieštų Lie-tuvos ribas.

Patys Berlyno gyventojai davė Maskvai atsakymą.

Tuo tarpu patys Berlyno gy-ventojai rinkimuose į Vakarų Berlyno parlamentą gruodžio 7 d. vietiniams komunistams ir Maskvai davė tikrai įtikinantį atsakymą. Priešingai Vakarų Vokietijai, kur komunistų par-tija yra uždrausta, Vakarų Ber-lyne komunistinė SED yra le-gali ir per šiuos rinkimus gavo tik — 1,9% balsų, tuo tarpu kai — socialdemokratai gavo 52,6% ir krikšč. dem. CDU 37,7%. SPD atstovų turės 78, o CDU 55. Nei komunistai, nei kitos smulkios partijos atstovų ne-turės. Komunistai ir Sovietai grasinimais ir viliojimais sten-gėsi paveikti berlyniečius savo naudai, bet rinkimų duomenys

rodo, kad vos tik maža sauje-lė gyventojų balsavo už komu-nistus. Vakarų Berlyno gyven-tojai parodė, kad jie sovietinių grasinimų nepabūgo. Berlynie-čiai gali būti geru pavyzdžiu vi-soms Vakarų pasaulio tautoms.

Stengiasi Lietuvą išskirti iš oro inspekcijos erdvės.

Ir tose dviejose Rytų-Vakarų konferencijose, kurios šiuo me-tu vyksta Genevoje, netiesiogini-ai yra liečiama Lietuva. Vieno-je jų Amerikos, Anglijos ir Sovietų Sąjungos delegatai ta-riasi atominių ginklų bandymų sustabdymo klausimu ir prin-ci-pe jau tiek susitarė, kad pradė-ta formuluoti sutarties teks-tus. Bet vakariečiai tokį ban-dymų sustabdymą sieja su veiksminga kontrolės sistema. Dėl jos sunkiau susitarti, nes Maskva labai nenoriai sutinka su bet kuriomis kontrolėmis, ypač jei jos vykty Rytuose. Ta-čiau įsitikinę, kad be kontrolės sistemos įkurdinimo Vakarai nesutiks su jokia sutartim, pa-tys sovietų delegatai ėmėsi ini-ciatyvos.

Jie dešimties Rytų-Vakarų valstybių atstovų konferencijai, posėdžiaujančiai toje pat Ge-nevoje tuo pačiu laiku ir tu-rinčiai uždavinį susitarti dėl priemonių staigiams puolimams išvengti, pasiūlė savą kontrolės sistemą. Jų siūlymu Varšuvos pakto valstybėse reiktų įsteig-

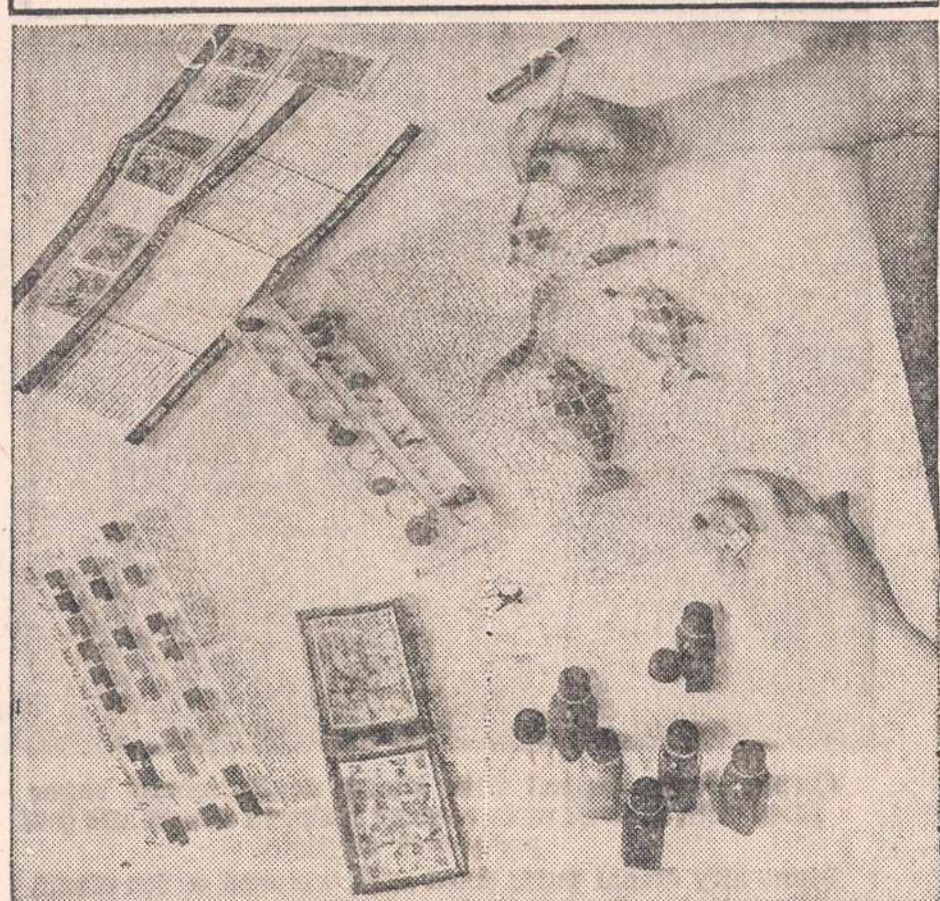
ti 23 kontrolės punktus (gele-zinkelių mazguose, uostuose ir kitur), o Vakaruose ir Arti-muose Rytuose 54 kontrolės punktus. Be to, Maskva siūlo įsteigti oro inspekciją 800 km. ruože abipusiai dabartinės Na-rinčiai uždavinį susitarti dėl priemonių staigiams puolimams išvengti, pasiūlė savą kontrolės sistemą. Jų siūlymu Varšuvos pakto valstybėse reiktų įsteig-

pačios nebeapimtų. Sovietai ne-nori leisti Lietuvos iš oro kon-troliuoti. — Esamomis žinio-mis, Vakarų valstybės į tą Mas-kvos delegatų siūlymą žiūri skeptiškai.

Keisti ar nekeisti esamąją padėtį?

Sovietai visą laiką stengėsi esamąją padėtį (status quo) iš-laikyti nepaliestą. Visose ikišio-

New Mosaic Technique

To help bring the beauty of ancient mosaic art into modern American homes, Transogram Co., a leading maker of toys and crafts, has developed a revolutionary process for making inexpensive mosaic pictures.

Amazingly simple in concept, a wide variety of mosaic designs—ranging from butterflies to oriental figures—are tile-embossed on clear acetate plastic sheets. When hand painted on the reverse side of the plastic, then turned over, the effect is a remarkably realistic mosaic picture, ready to frame and hang in pairs.

linėse derybose jie stengiasi ty-lomis ar formaliai išgauti da-bartinės padėties Rytų ir Vid. Europoje pripažinimą. Bet rei-kalai susiklojo taip, kad jie, keldami Berlyno klausimą, pa-tys tą status quo griauja. Va-karai galėtų ir turėti tą progą išnaudoti išjudinti ir Rytų bei Vidurio Europos status quo klausimus, kuriuos Maskva iki šiol laikė "neliečiamais".

Pašaulio politika šiandien yra tiek kryžmenai susipynusi, kad įvykiai vienoje žemyno dalyje gvyvai gali atsiliepti kitoje da-lyje, ar net kitame kontinente.

Net ir įvykiai Art. ir Tolimuo-se Rytuose, kai tik juose kaip nors pasireiškia Sov. S-ga, vie-nokiu ar kitokiu būdu netiesio-giniai gali liesti ir Lietuvą. Štai dėl ko laisvojo pasaulio lietuviai ir jų organizacijos turi nuolat budėti ir panaudoti kiekvieną progą savo tautos laisvės rei-kalui kelti.

NUO NAUJUŲ METŲ UZSISAKYK "NAUJIENAS".

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS.

John Crerar knygynas gavo \$10,000 pašalpos

Zinomas Chicagoje viešas John Crerar vardo knygynas-biblioteka gavo iš Robert R. McCormick labdaros fondo \$10,000 pašalpos, iš kurios vėl biblioteka galės būti aptarnau-jama visomis savaitės dienomis. Nuo sausio 5 d. biblioteka bus atidaryta nuo 9:30 val. pirma-dieniais ir nuo 9:30 val. ryto iki 5:30 val. vakaro nuo antra-dienio iki šeštadienio imtinai.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų linkime savo kostumeriams, draugams ir visiems lietuviams

Borchert & Son, Inc.

BUILDING CONTRACTORS

ATSAKOMINGAS STATYBOS IR REMONTAVIMO DARBAS

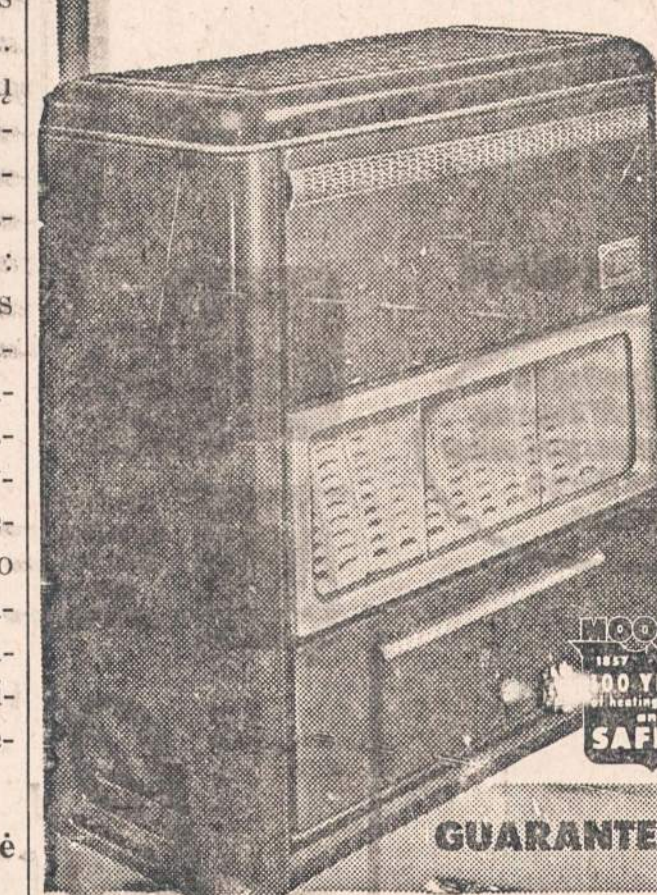
2312 West 109th Street

Chicago 43, Illinois

Telef. BEverly 8-7366

NOW at OGDEN STOKER

FOR GREATEST HEATING *Comfort AND Safety* insist on **MOORE'S** the heater with the *cast iron heart*

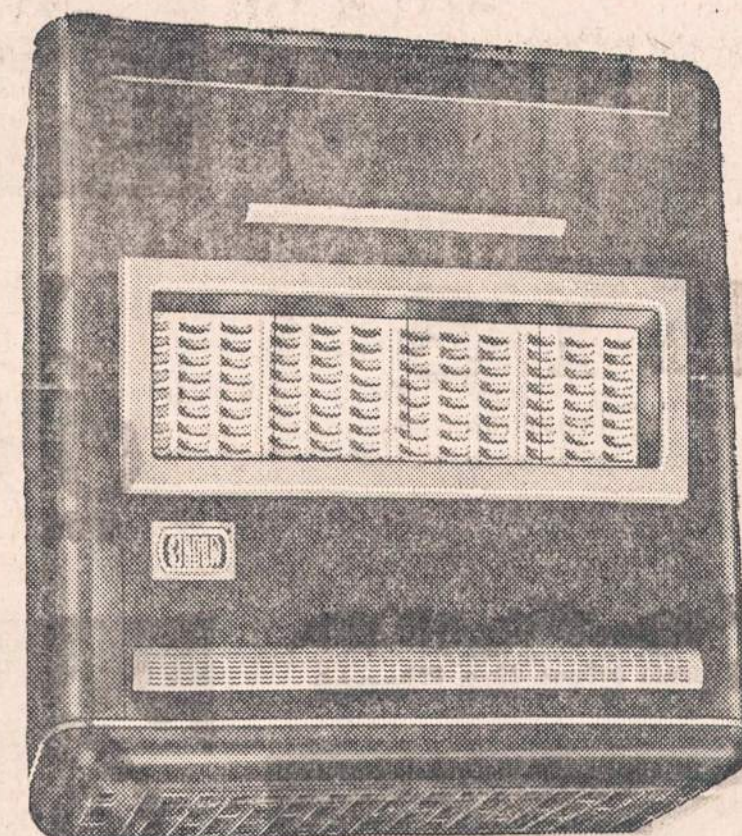

the safest gas heater you can buy

GUARANTEED NEVER TO BURN OUT!

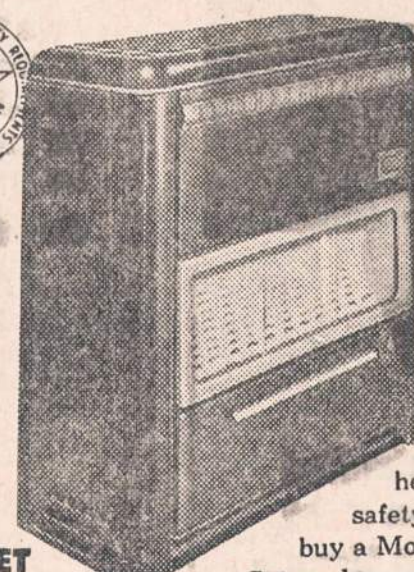
- Pays for itself in fuel savings
- Clean, convenient gas heat
- Completely automatic operation
- Dependable—service-free
- Fireplace charm, warm floors
- Vitreous porcelain enamel finish
- Choice of colors
- SPECIAL LP-GAS BURNERS

Where your family is concerned, you want comfort and safety! Moore's gas heaters give you both! The complete protection of modern cast iron in vital safety areas makes Moore's heaters the safest you can buy. They won't burn out because comfort and safety is built in—not for years, but forever!

the most comfort and safety you can buy!

A **MOORE'S** GAS HEATER guaranteed NEVER to burn out

GET THE HEATER WITH THE *cast iron heart*

If you want heating comfort and safety for your family, buy a Moore's gas heater! Get modern cast iron in vital safety areas. Get more comfort, more economy.

now at your dealers!

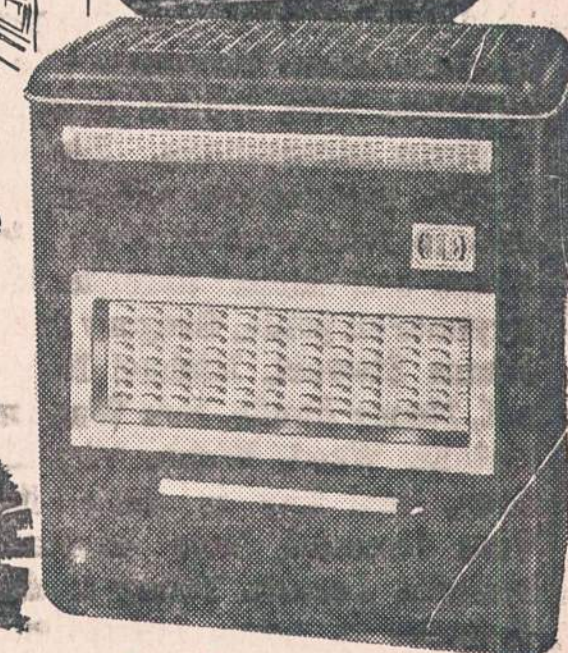
DEALER invites you to enjoy the modern comfort of a **MOORE'S** the gas heater with the

cast iron heart

lasts a lifetime service free automatic LP Gas Burners

SAVE HEATING COST

the heart of your comfort is **CAST IRON** The cast iron heart of a Moore's heater gives you more heating economy, efficiency and comfort. Sturdy, reliable cast iron can't "burn out", never needs service. Quiet operation. Fireplace charm from radiant hearth. Easy-to-clean vitreous porcelain finish. Choice of colors.

uniform heat with or without forced air. Designed to maintain accelerated heat circulation even without blower. Radiant heat floods living zone, warms floors, furniture. See it now!

COME IN TODAY

OGDEN STOKER SALES and SERVICE CO.

1314 West Grand Avenue

All phones SEeley 3-7112

Chicago, Ill.

PALAIDOTAS TYRONE POWER

Ir kas ta garbė, giesmėmis apdainuota?
Šešėlis, kurs bėga gretai!
Išnyko žmogus: ir svajota - sapnuota
Išblyško, kaip ryto ausra...
Maironis

Išaušusi naujoji gyvenimo diena tiems, kurie pabudo iš ramaus poilsio, nesigailėjo šviešių saulės spindulių. Naujuose rūpesčiuose besikubantys karštai ji glamonėjo ir bučiavo įraudusius veidus. Aplinkui sklaidėsi rudenių gėlių žiedai, tuo pačiu metu, kai kitos jau vyto prie dar nesupilto Tyrone Power kapo... Gyvybė juk nemiršta. Jos tąsa eina iš kartų į kartas, negailestingai skamba, lyg anos visos į vainiką supintos raudonos rožės: kaip ta... kaip ana, kuri juodai apsiirgusios damos buvo išplėsta iš dirbių simbolizuojančio vainiko ir negailestingai numesta į duobę slenkancio karsto dangtį. Ir negailestingos realų darbą dirbančios duobkasio rankos po keletos minučių užpylė tą Tyrone Powers įgytą žaibų blykstelėjusią garbę, kartu su vos tik pražydusia raudona rože... Ta vienija ant jo karsto raudona rožė, tarytum simbolizavo tą, kurį negailestingai iš gyvųjų tarpo išplėšė mirtis ir paguldė į labai gražiais graviūrais išrašytą karstą. O juk jis, tas filmų aktorius - žvaigždė pačiame gyvenimo žydėjime, bet štai po kelių minučių supils čia jo kapas... galvojau dideliame susikaupime tarpe didelės minios stovėdamas.

Laidotuvių ceremonijos

Į Hollywood'o kapines šių metų lapkričio mėn. 21 d. rinkosi minios žmonių. Be kviestinių susirinko tūkstantinė masė. Vieni, gal būt, pasižiūrėti filmų žvaigždžių, kurių čia gausiai laidotuviųse dalyvaus, kiti atiduoti paskutinę pagarbą ir tyliai palydėti į amžinybę, į kurią anksčiau ar vėliau visi nueisime. Gal apie penkias dešimtis korespondentų iš pačių didžiųjų dienraščių blykčiojo su aparatais ir užfiksavo atvykstančius filmų aktorius, kino magnatus bei kitus svečius. Jų čia gausu: jie visi, kaip vienas, nuo galvos iki kojų juodai apsirengę, žengia tylūs, gliliai susimąstę ir į publikos išsišokimus — šauksmus visai nereaguodami.

Velionio našlė išlipo iš juodo "kedilako" didelio sielvarto prislėgta ir lėtais žingsniais įėjo į koplyčios vidų, lydimą motinos ir poros džentelmenų. Rinkosi ir kiti: pakviestasis užimti mirusiojo rolę vaidinti filme "Solomon and Sheba" aktorius Yul Brynner su ponia, Gregory Peck, James Stewart, Michael Romanof, Henry Fonda, Bob Wagner, Natalia Wood, Webb, Virginia Grey, Deni Kay ir daug kitų. Visų dėmesiumi, buvo atvykusi žvaigždė Loretta Young tiesiog iš darbo su grimu ir kostiumu (tuo metu buvo sukamas filmas, kuriame ji vaidino) trumpai atsisveikinti. Pabuvusi penketą minučių išbėgo iš koplyčios ir nuskubėjo atgal.

Mano nustebeimui, po trumpų ceremonijų, visi kviestieji svečiai iš koplyčios į namus nuskubėjo, nepalydėdami jo į amžinąją poilsio vietą. Tik vienas Tyrone Power geriausias draugas, filmų akt. Casar Romeo, su kuriuo velionis tarnavo "Marine Corps", ir giminės į kapus paskui velionio karstą atvažiavo. Jie visi tyliai susėdo į kėdes. Po trumpo maldelės ir po to, kai marinai grabnešiai nuėmė vėliavą ir įteikė našlei, jie išsiskirstė. Jokių kalbų. Jokios iš savųjų ašarėlės, nors veiduose didelė kančia slypi...

Liūdniausia dalis be savųjų

Netoli, kur palaidotas garsusis Rudolf Valentino pasakiškai gražioje vietoje, trijų palmių pavėsyje, kur baseine auga vandens lelijos, kur fontanas maino savo varpas, — supylė Tyrone Power kapą... Kada kėlė antrojo cementinio karsto viršų,

rūpesčius ir ateitį uždengė karstas ir negilus žemės sluogsnis.

Pasimatymas su Power

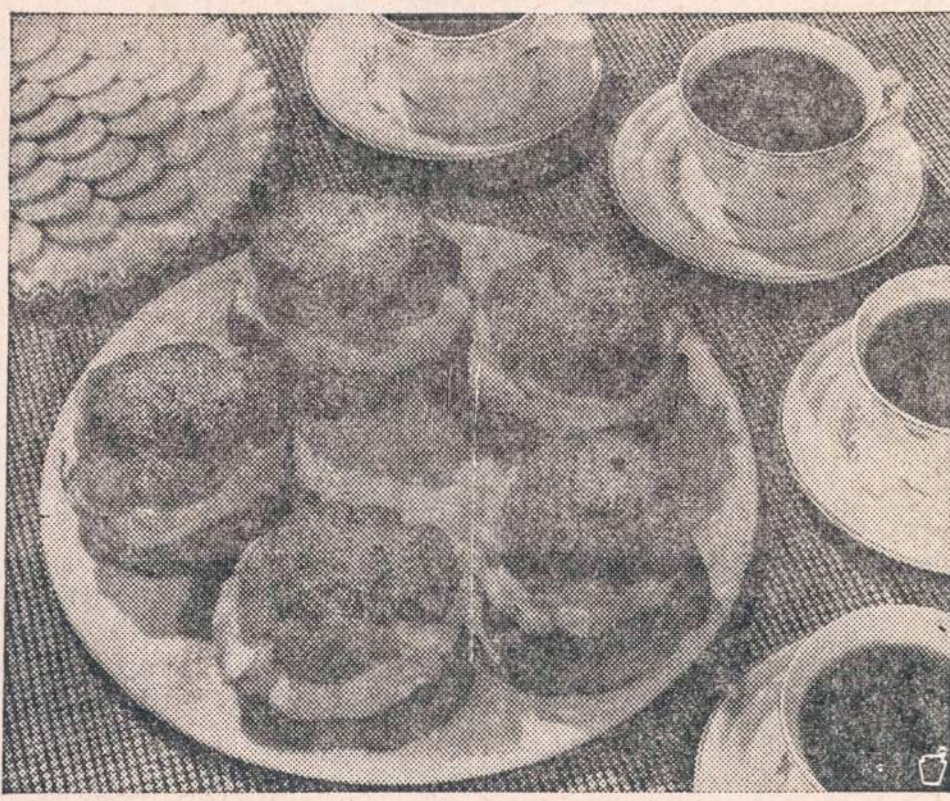
1958 m. vasarą Power teko sutikti vienoje studijoje. Mano laimei, tada turėjo jis ilgesnį pertrauką dėl technikinių klūčių. Tad nemažai teko kalbėtis. Tada jis skundėsi negalavimais. Minėjo: "kas supras aktoriaus sunkų darbą; širdis juk prašosi poilsio, bet turiu dirbti, kad galėčiau būti žmonijai nors tuo naudingas. Tikėk manim, nesiskundžiu niekam, bet daug tenka išgyventi dėl vienių ar kitų tos srities meno reikalų. O juk tas giliai veikia".

Paklaustas apie šių dienų politinę atmosferą, suprato mano ir apie daugelį dalykų labai blizgiai ir palankiai atsiliepė. Ypačiai jį tada jaudino mano pasakota istorija iš anų okupacinių laikų ir apie dabartinę padėtį mūsų krašte.

Palietus jo šeimos istoriją, buvau nustebintas. Jis kilęs iš menikų prosenelių: senelio tėvas buvo aktorius, senelis pianistas, tėvas taip pat aktorius ir miręs scenoje. Motina jis tada džiaugėsi, kaip vieninteliu brangiu asmeniu. Iš jo pasiskaidė supratu, kad jis jį labai vertina ir myli. Minėjo jis tada, kad jį jau senutė ir turinti širdies priepuolius.

Pamenu, kad tada jis man padarė labai malonų įspūdį ir, kada buvo pašauktas į prolektorių šviesą atgal, tiesdamas ranką pageidavo dar kartą su manim susitikti. Bet likimas lėmė taip, kad antras susitikimas įvyko jį laidojant...

Cream Puffs

Cream Puffs, capped with snowy confectioners' sugar and filled with a cloud of sweetened whipped cream, are perfect party-fare anytime.

Light airy cream puffs filled with whipped or ice cream give a mouth-watering dessert that you'll want to serve often. Have you tasted cream puffs filled with mint ice cream and topped with chocolate sauce? They're delicious, and so are fruit-filled puffs. Just add sliced fruit or berries to sweetened whipped cream. Miniature cream puffs be-

CREAM PUFFS

1 cup water
1/2 cup butter or margarine
1 cup sifted enriched flour

Dash salt
4 eggs

Bring water to boil. Add butter or margarine, stirring until melted. Add flour and salt all at once. Stir very well until mixture is smooth and forms a soft ball that does not separate. Cool mixture slightly. Add eggs, one at a time, beating very well after each addition. Drop batter on lightly greased baking sheet to make 10 puffs. Bake in hot oven (425°F.) 15 minutes. Reduce heat and bake in moderate oven (350°F.) about 25 minutes longer. Fill when cool. Makes 10 Cream Puffs.

come glamorous appetizers when filled with seafood or chicken salad. To make them, follow recipe below and drop batter by teaspoonfuls on lightly greased baking sheet to make 36 small puffs.

Saldžiausias miestas

Chicagoje ši gruodžio mėnesį bus parduota 15,416,000 svarų saldinių, apskaičiuoja Retail Candy Store institutas. Tatai išeina po ketvirtą svarų kiekvienam gyvam žmogui ir apie ketvirtadalį to kiekio superkas Kalėdų sezono metu.

help your
HEART FUND
help your HEART

Now at
WOLSKY'S

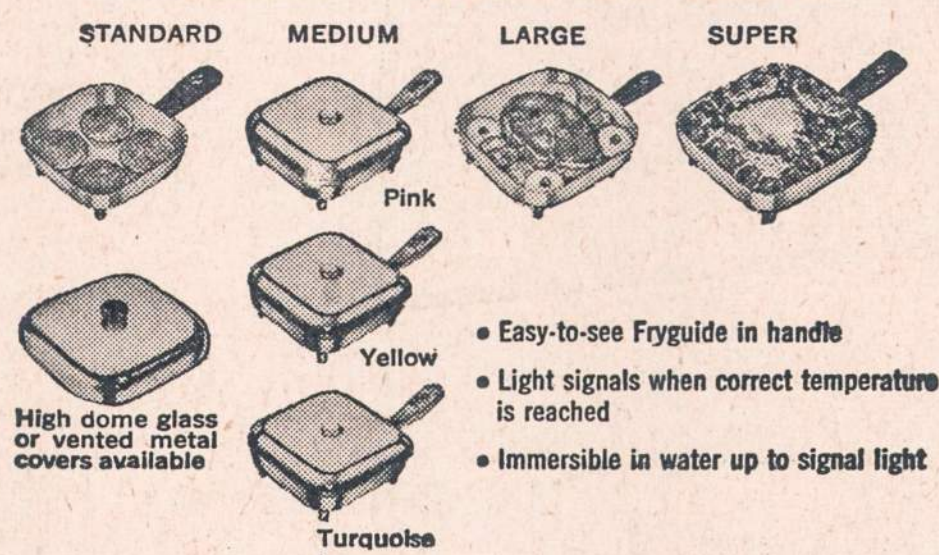
GIVE Sunbeam and you give the Finest

Sunbeam
CONTROLLED
EVEN HEAT
FRYPAN

Controlled
Even Heat
Dial in Handle

AVAILABLE IN 4 SIZES AND COLORS

• Easy-to-see Fryguide in handle
• Light signals when correct temperature is reached
• Immersible in water up to signal light

Sunbeam

VALUE THRU QUALITY

THE BEST ELECTRIC
APPLIANCES MADE

SEE PERRY COMO
FOR SUNBEAM ON NBC TV

You get a Sunbeam SILICONE
IRONING PAD and COVER SET FREE

when you buy a

Sunbeam
STEAM OR DRY IRON

\$3.00
VALUE
FREE

Fits Any 54 Inch
Wood or Metal Base

Save money! Get a gift! Make your ironing easier!

Just buy the wonderful Sunbeam Steam and Dry Iron which lets you iron on a rolling cushion of steam. Easy does it when you iron this way and our gift of a silicone pad and cover set saves you money and makes ironing even more easy... because you are ironing over a cushioned board.

Our supply of gifts is limited... you should act now.

P.S. Are you ironing in the 1958 style? You can answer yes when you order the Sunbeam Steam and Dry Iron.

COME IN TODAY

WOLSKY BROS.
FURNITURE and APPLIANCE CO.

FORMERLY GARRICK MUSIC SHOPS

733 West 63rd Street

Wentworth 6-0085

CHICAGO 21, ILLINOIS

SKOLINK IŠ
STANDARD
UŽ
ZEMESNĮ NUOŠIMTĮ
TAUPLYK PAS
STANDARD—

Stipriausioji Chicagos Bendrovė

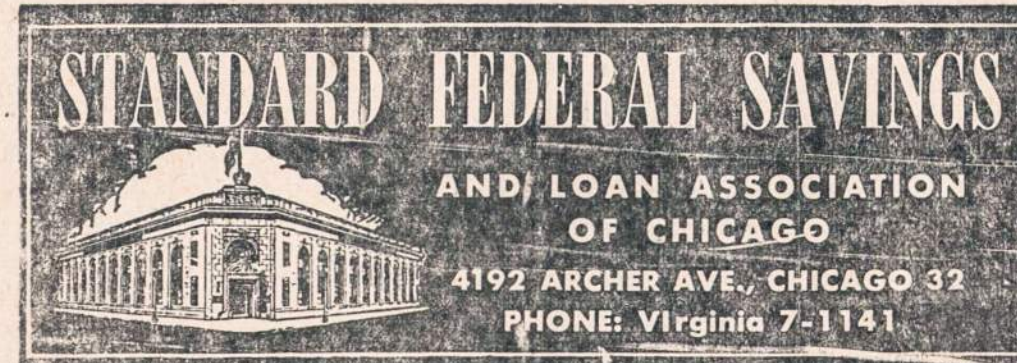
Turtas \$60,000,000.00

Atsargos Fondas 5,700,000.00

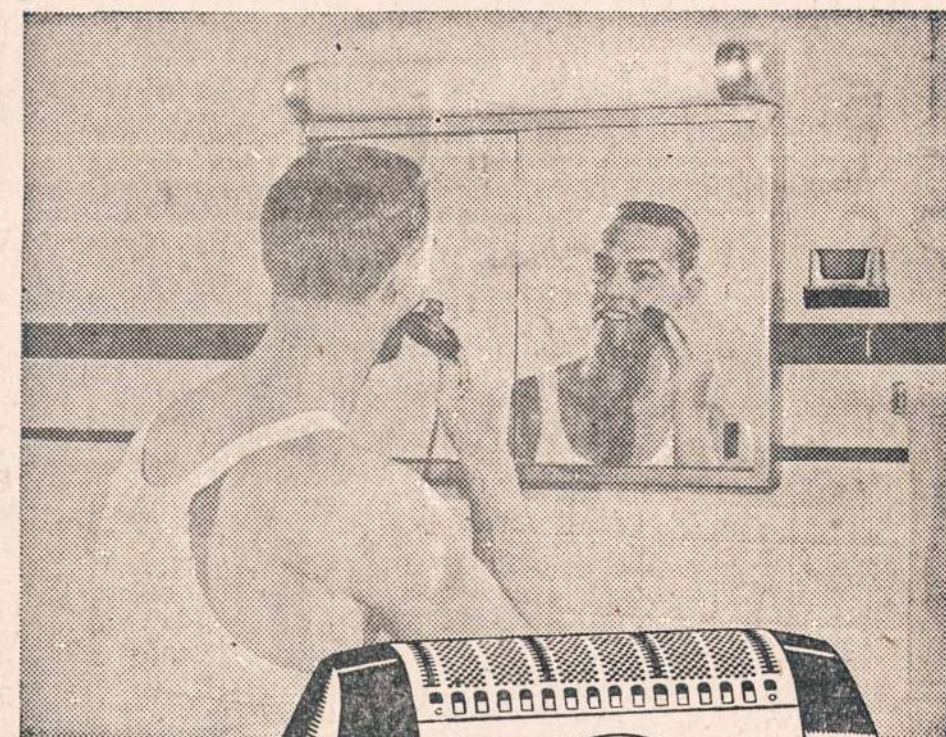
Chartered and Supervised by the
U. S. Government

JUSTIN MACKIEWICH, Prez.

DARBO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad, nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Trečiądieniais visai neatsidaro.

Sunbeam Golden glide
SHAVEMASTER

Now! An entirely new Sunbeam SHAVEMASTER—faster, closer, more comfortable than any other kind of shaver.

with the "compact" shape and the exclusive MICRO-TWIN Head

Enjoy new freedom from nicks and cuts this safe, gentle, quick way. Take advantage of this modern electric way to feminine daintiness. Ends muss and fuss, nicks and cuts of soap and blade. Your choice of six lovely colors.